

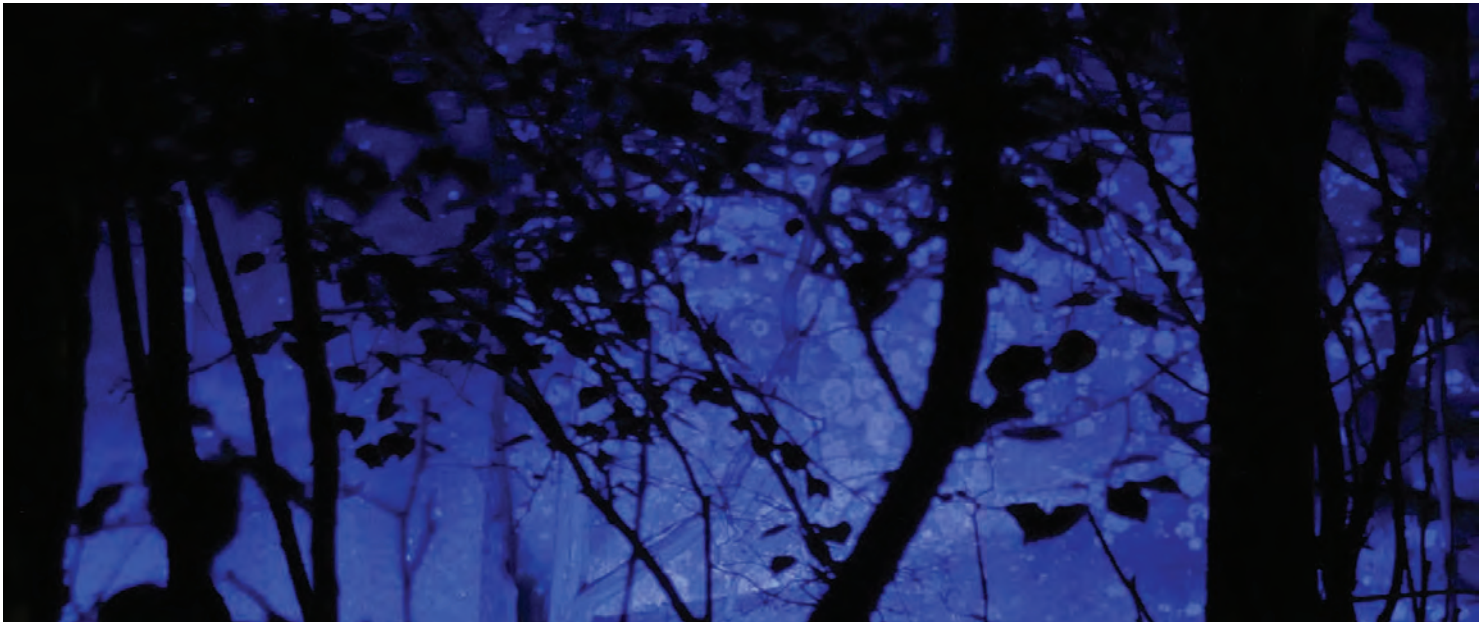

Stenbrytningen i Lahälla är belagd från 1880-talet fram till slutet av 1950-talet.

“De stod var och en i sitt brott. Bolagen började med storbrott för det blev så skrotigt i bergen. Där tog de ut råblock och stenen blev bättre tillvaratagen. Förr kunde de ta suggor. Det var lösa block som låg ute i markerna lite var som helst. Helst ner vid sjön, det var närmare att transportera. Det första fick en sköta om transporten själv.”

I äldre tider togs småbrott upp där stenblocken borrades, kilades och sprängdes loss ur bergen. Sedan bearbetades stenen på samma plats och de färdiga produkterna forslades sedan ner till en lastplats för utskoppning till andra platser, andra länder och världsdelar.

I anslutning till stenbrottet byggdes en så kallad knottfabrik kring 1920. Fabriken var ett försök att omvandla framställningen av gatsten från hantverk till fabriksvara.

Utdrag från skadeinventering av knottfabriken, utförd av Cecilia Wingård:

...De takbjälkar som är ordentligt rötskadade samt avsågade måste ersättas med nya. Plåttaket bör ersättas med ny sinuskorrugerad plåt. Ovanför spaltningssmaskinerna är det hål i taken för att stången från maskinerna skulle få plats. Dessa hål har varit täckta med takryttare vars delar endast kan anas. Önskvärt vore att takryttarna nyttillverkas med snedställda brädor likt de bitar som finns kvar. Interiören är i mångt och mycket intakt. Endast en av spaltmaskinerna återstår men arbetsplatserna samt nedkasterna och rännorna är i stort sett intakta. Önskvärt är att återställa entrédörren, trapporna och bryggan för att besökare lättare ska kunna ta sig in i byggnaden och lätt få en överblick över rummet och dess olika delar...

